

1205

כרדטוקול מס' 40/ב
מישיבת ועדת הכספים
סיוון ג' י"ד בטבת תשי"ז - 18.12.56
בשעה 08.50

חברי הועדה:

השתתפים:

- י. גורי - היו"ר
- א. הלסמן
- י. סרתי
- י. נדר
- י. דיין
- י. סליר
- ז. סוזאייב
- ס. קלמר
- י. קרגמן
- ח. רובין
- א. הרצפלד

סוזאייב:

- ד. הורביץ - בגיד בנק ישראל
- י. בר-זוסף - מטעם בנק ישראל
- מר אריאלי - מטעם המוצר
- מר קטרון - מטעם משרד הכספים

סדר - ה י ר מ: א. מס קניה על הועבים חוזרים
ב. המסך הדין בחוק הרביית.

ז. צוים
י. גביה לבג פירה אג"ס א ככ"א ה (כ"א)
ה. אכז"ס לנג'ולו בורנה

ה י ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

ז. סוזאייב:

ברצוני לסגול, מה גורל עבין תן ההקלות לקרית גת?
בזמנו טובה להעביר את העבין לועדת הטכנה בראשותו של
מר חזני. פניתי אליו, אולם התשובה שקבלתי כמובן הביעה מחת לפנות בסאלה
זו ליו"ר ועדת הכספים.

ה י ר י. גורי:

בטכר לנו שהצו היה מיוחד לאילת ועבין קרית גת מינו
כלול בו. סכל מקום, אני מבקש לברר את בגדר הצו ניתן
לדון על מקוטות מחריה מחוץ לאילת.

ז. טוזאליב:

בידי קטע מהג'רוזלח פוסט ביונאקרייבליהממסלה
תפעיל לחץ למכירת אגרות מלווה הבטחון, דוגמת חלחץ
שהופקל אשחקד. בעקבות פרטוח זה הייתי מבקש שהיו"ר יזמין את נאייגי
האוצר לבירור הענין.

היו"ר י. גורי:

ההזדמנות הטובה ביותר לדבר על כך היא מחר, כאשר
שר האוצר ישחקף בישיבת הו'דה.

ז. טוזאליב:

שלישית, קראתי בעוון, שמר בט, המומחה ההולנדי
הגיש דו"ח על התעשיות בארץ ובמיוחד תעשיית הנייר.
אח אין זה דו"ח טודי, הייתי מבקש לקבל העתק מינו.

היו"ר י. גורי:

נבדוק את הדבר.

י. ספיר:

האם אפשר לקבל פרטים על ענין המבדוק? מכל מקום,
הייתי מבקש להעלות את השאלה הזאת על סדר היו"ר של

הועדה.

י. אפרתי:

קראתי בעתונות הודעה שר המטחר והתעשייה על הגדלת
הפחת לצרכי חישוב מט הכנסה. האם זה יחול גם על ציוד
חקלאי או רק על התעשייה?

מר. אריאל:

זה יחול על כל ציוד.

י. קרגמן:

עד היו"ר לא הופיע בול הבטחון בחבורה ובשירותי
הדאר. הייתי רוצה לדעת כיצד אפוא נעשה החשבון
בין האוצר ובין החבורה.

י. בדר:

אני הייתי מבקש שבהזדמנות הראשונה נזמיע אינפורמציה
על הפצת אגרות מלווה הבטחון. ואם אינפורמציה זו
לא תשביע רצוננו, אני חושב שנצטרך לקיים תחילאות על דרכי ההפצה.
אני חושב שאחת הדרכים להגברת ההפצה יכולה להיות ממון המלווה.

שניה, מיום שחברת החשמל היא חברה ממשלתית,
היא נמצאת בתחום סמכותה של ועדת הכספית. עכשיו נעשים כל מיני סדורים
בחברת החשמל, ושמעתי שיש בעיה של העלאת מחירי החשמל. אני חושב
שהגיע הזמן שנקבל אינפורמציה על כך.

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להזכיר לך, כי בזמנו הטלנו על ועדת המלגה
בראשותו של בהיר, לטפל בעניני חברת החשמל. בהיר חלה
בינתיים, אבל הכוונה היתה שנקבל דו"ח נוסף ופרטים נוספים.

מ. קלמר:

ומה אם תהיה העלאת מחיריה?

היו"ר י. גורי:

ישלמו.

מ. קלמר:

אני חושב שהיו"ר אריך להודיע, כי ללא הטכמת ודת
הכספית אין להעלות מחירים.

היו"ר י. גורי:

כבר הטברתי לא פעם, שענין זה אינו טעון אשור ועדת
הכספית, אלא בשעתו נתנה הב' חת, לבכל מקרה כזה
יילכו בדעתה אל ועדת הכספית.

אני אברר מתי יחזור בהיר. יתכן ונצטרך להכניס חבר
אחר מקומו. על כל פנים, אני חושב שהרבה יותר טוב א'היה את נעמוד על
מצב הדברים באמצעות ועדת המלגה מאשר על ידי עליחת מכתב לאוצר.

מר. אריאל:

לשאלתו של מר קרגמן, הדפסת בול חדש בדאר אורכס
נמשכת חודש ימים. החוק אושר ב-29 בנובמבר.
אני מבין שהחלו בהדפסה, והיא תושלם בזמן.

אשר לתחבורה, האוטובוסים יש שלטים בכל מקום; הוא
הדין לגבי מוניות, הם משלמים לאוצר כל חודש ואחר כך גובים מהקהל
תמורת התויות.

היו"ר י. גורי: יענה אנו עוברים לטעיף היום - מס קנייה על תולביח
חוזרים. מאחר שכבר קיימנו דיון בענין זה, לפנינו
שתי אפשרויות: אפשרות אחת - לקבל את הצעת האוצר; אפשרות שנייה -
לעבור על שתי העמודות האחרונות שבטבלה ולפנינו ולבזוק כל פרט.

אני קורא את העמודה השלישית:

"שהה בחו"ל לפחות שתי שנים -

1. יצא החוזר את הארץ לפני 22.7.56 - פטור על
הפצית ביחידים מלמעלה אם קיים מסק בית עצמאי;

2. יצא החוזר את הארץ אחרי 22.7.56 - פטור על הפצית
ביחידים משומשים - למעט מכונת כביסה חשמלית, מקרר
חשמלי, כיריים חשמליים ותנור בטול חשמלי".

ש. דיין:

אינני רוצה ואינני מרטה ליסאמי להצביע נגד הצעת
הממשלה בענין זה. ואף על פי כן אני רוצה להיגד, כי
ההצעה אינה נראית בעיני, כי יש ואדם בארצות הברית מתכוון לעלות ולהקיח
כאן מטפחה, ואין עיני צרה לאפשר לו להביא הפצית חדשים במקום משומשים.
אדם אמריקאי אינו רוצה להביא אחר את מטלטליו המשומשים. אני חושב שצריך
לאפשר לכל אלה - והם אינו רבים - להביא דבריהם חדשים, אין בזה הפסד
פניסקלי אלא רווח למדינה, כי הוא יכתוב מכתבים טובים לחבריו באמריקה,
ולא יטמין את המדינה בגלל דבריהם קטנים כאלה.

היו"ר י. גורי:

כאן יזכור 3 מישורים: האחד מבחין בין מי שקיים מסק
בית בחו"ל ובין מי שלא קיים, השני מבחין בין הפצית
משומשים וחדשים; והשלישי מוציא דבריהם משומשים מכלל הפטור אם האיט
יצא את הארץ אחרי ה-22.7.57.

מר דיין מציע שלא להבחין בין הפצית משומשים והפצית
חדשים, ולא להבחין מי שקיים בית ובין מי שלא קיים מסק בית.

י. אפרתי:

אני מצטרף להצעה למחוק את ההבחנה של קיום מסק בית.

היו"ר י. גורי:

אני מעמיד להצבעה את ההצעה למחוק את ההבחנה של קיום
מסק בית.

ה צ ב ע ה

ברוב קולות הוחלט לבטל את ההבחנה של קיום מסק בית

היו"ר י. גורי:

אני הצבעתי בעד הבחנה של קיום מסק בית, מטעם שאני
בעד החמרה. את הטעמים לכך פירשתי בישיבה הקודמת.

ועתה אני מעמיד להצבעה את ההצעה לבטל את ההבחנה
בין הפצית משומשים והפצית חדשים.

ה צ ב ע ה

ברוב קולות הוחלט להשאיר את ההבחנה בין הפצית משומשים וחדשים.

ועתה יש היעה להבחין בין החקופה ל"ז התאריך 2.7.56 ובין החקופה שלאחריה.

היו"ר י. גורי:

מי שיצא לפני תאריך זה היו לו הנחות יותר גדולות?

י. טפיר:

בסעיף 2' אנו מציעים למצט מכונת כביסה חשמלית, מקרר חשמלי, כיריים חשמליים ולנור בשול חשמלי.

מר אריאלי:

אם סעיף 1 נותן לחזור אותו טסטוס שהיה לפני הוצאת הצו, אני מציע להאביע תחילה טעיף 2, ובסעיף 2' אני מציע למחוק את הפסקה "למצט מכונת כביסה חשמלית, מקרר חשמלי, כיריים חשמליים ותנור בשול חשמלי".

י. טפיר:

אני מציע לעל מכונת כביסה ותנור בשול יוטל המכס בתאריך מאוחר יותר.

י. גדר:

אני מעמיד להצבעה הצעה מר טפיר למחוק את הטיפא של טעיף 2.

היו"ר י. גורי:

ה צ ב ע ה

נחשבלה ההצעה למחוק את הסלוא של טעיף 2: "למצט מכונת כביסה חשמלית, מקרר חשמלי, כיריים חשמליים ותנור בשול חשמלי".

ועתה אנו עוברים לעמודה האחרונה: "הה בחו"ל לפחות 5 שנים - פטור, פרט לכלי רכב ממונעים".

היו"ר י. גורי:

אני רוצה לשאול: לפי נוסח זה, פרוט מותר להביא, יהלומים מותר להביא?

כאן חלה טעות. הנוסח צריך להיות הפטור אינו חל על הפציה ביחיה משומטים.

מר אריאלי:

מדוע הוצאתם כלי רכב?

היו"ר י. גורי:

כי כלי רכב אינם נכללים בחפציה איטיים וביתיה.

מר אריאלי:

לגבי כלי רכב אני מציע להשאיר את הסטוס שהיה עד כה.

מ. קלמר:

האם אתה מתכוון לכך שמי שהביא מכונת הילה פטור מחמשים אחוז מסעור המכס שהיה מוטל על המכונת?

ז. טוואייב:

כן.

מ. קלמר:

אני מעמיד להצבעה הצעת מר קלמר, להשאיר את הסטוס הקייה לגבי כלי רכב.

היו"ר י. גורי:

ה צ ב ע ה

הצעת מר קלמר - נ ת ק ב ל ה

כדי למנוע טעויות אחרות על ההצעות שנחבלו: (א) אין מבחינים ב"קיום מסקי"ת בחו"ל;

היו"ר י. גורי:

(ב) אין מבחינים בחקופה שעד לתאריך ה-22 ביולי 1956 ובין החקופה שלאחריה.

(ג) מבחינים בין חפציה משומטים וזאינה משומטים.

(ד) אדר ששה בחו"ל 5 שנים זוכה בפטור ללא יוצר מן הכלל על דבריה משומטים, כולל כלי רכב.

מר קטור:

למען הסדר, אני מפנה תשומת לבכם, כי הוצעה יכולה רק להמליץ בענין זה.

מר אריאלי:

הוצעה דנה עכשו באן מט קניה, אכל לר האוצר הוא גמ צו מכס שהוצעה צריכה לאשר אותו. ההבדל בין צו מט קניה וריץ צו המכס הוא רק בנוגע למכס על כלי רכב.

הינ"ר י. גורי:

אנו עובריה לטעיף הכא בטדר הירו - חוק מט נסיעות חוץ, תשי"א-1950. (צו בדבר פטור מחלוקה מט).

מר אריאלי:

לפי הצו הקיים פטור מט נסיעות נתן לכל אדם היורה בחברת תעופה. את אומרת, מי יצטרך להגדלת החלוקות של חברת אל-על נחל-אביב, אי הוא נטע לחו"ל היה פטור ממט נסיעות. אולם לו זו היתה הכוונה. הכוונה היתה לפטור את עובדי החברה הנוסעים לחו"ל בתפקיד, ואלה הן הטיילי, הדיילי וכו' משפחותיהם.

י. טפיר:

את הכוונה היא לאניי המשרתים באניה או באווירון, הרי בזמן לירותם הם אינם זקוקים לכרטיס נסיעה, עלא את הן נוטעים שלא בתפקיד. אם כך, מהו ההבדל בין בני משפחתו של הטייל ובין אדם שעובד בשירות החברה בתל-אביב?

מר אריאלי:

רב חובל כל אניה או טיי, נמצאים כל הזמן מחוץ לביתם, ואם החברה נותנת אפשרות לאשתו ולילדיה לנסוף אתם, יש לשחררו ממס זה.

הינ"ר י. גורי:

אני חייב להביא לידיעתכם את המכתב והטלגרמות שקבלתי מוצד עובדי אל-על. (קורא את המכתב והטלגרמות).

יש להבדיל בין שני דברים: בין מיניקות האוויר ובין היטויי שבין העובדי והחברה. טענת עובדי אל-על שחצו זה בא להרע תנאי עבודתם, זה ענינו של-נוחן העבודה. הוא יכול לתת להם הטבה אחרת. אבל אין נוחן העבודה יכול לתת הנחות בניגוד לצו המדינה.

מ. קלמרי:

בארץ יונן חברות תעופה זרות, ואם העובדים בהן מקבלי הנחות עלו, לא יתכן שעובדי אל-על יהיו מופלי לרעה. שנית, ממכתבו של עובדי אל-על מחברר שזה ענין של חוקת העבודה. והואיל וחברת אל-על היא חברה משלמית למחיה, אני חושב שבו המשלה אינה יכולה להתעלות מטעף זה. חוקת העבודה, ואינני סבור שהחכמה שתובג על ידי כך תהיה כל כך גדולה, שכדאי לעשות זאת.

י. בדר:

לפני מספר שנים יצאו הענין זה. וחמיד מחיל ה' ענין א בעובדי אל-על, לילה י' כיס חזק שהם מוסיף לרעה לשומת חברות זרות. אבל ברור לי שמיד יבואו עובדי צ"ה, שאעלה קיימת אותה בעיה, ויודרו גם הן הנחה זו. נושא לטן יבואו ויודרו הנחה זו. גם כילי חברות פרטיות לנסיעות.

כאשר יצאו ענין לפני מספר שנים הכעיה הינה חמורה יותר, כי אז מט נסיעות היוה 80 אחוז מכרטיס הנוסיעה. עלשו הוצ' מהוה 33 אחוז ואני חושב, כי מכיוון שאל-על כמילא נמצאת בגרעון גדול, באוויר מנסה המדינה, מוטב שהעובדי יפנו אל אל-על ויבקשו שהיא תמל את ה-33 אחוז. בזה יקבלו מה, ולפי דעתי, מגיע להם, ולא יגררו גורמים נוספים.

ז. טוואליב:

בראובי לדעת, מי מקבל כיום פטור ממט נסיעות? נדוע לי מסקור מוטמן על קבוצת אנשים לל ארגון סווייט שקבלה פטור ממט נסיעות.

מר אריאל: באו יהיה קיים קודם היה כתוב: "אזו המירת באניה או אדם המירת בחברה תקופה - - -" זאת נאמרתי להיות הפליה כלפי עובדי י"ר, כי לגביה היה קיים הדבר ואנו רוצים להנהיגו עכשו לגבי עובדי אל-ל.

היו"ר י. גורי: מאחר לעובדי אל-על מבקשים הוצעה תוספת ותו, אני מצייני נטיל על ועדה מצומצמת בהרכב החברתי: קרגמן, בור ומוזאייב - למוע אוחס, ולהביא חוות דעתם למליאת הוועדה.

ד. סוזאייב: אני בכל זאת מבקש הוצעה מוסמכת מהאוצר, מי מקבל ממור מט נ. יעות?

מר אריאל: חוליי וסטודנטיו יקבלו ופנדיה אוירת.

היו"ר י. גורי: ועתה אנו חוזרים לענין בניית שני דירה מבי"ט ברכוס הנטול.

מר רוקח, אני רוצה להביא לידיעתך, שקיימנו דיון בענין זה ואנו עומדים להצביע. אבל בדיון הוזכר לנו שצריך לנסות את הכותרת, כי המדובר איננו על בניית שכר דירה מבי"ט ברכוס הנטול, אלא על בניית שכר דירה מאותה 12-14 בי"ט שנבנו על ידי ממלכת המנדט והועמדו לרשות הרשויות המקומיות ללא כל תמורה ות-לוו. האם זוהי העובדה?

י. רוקח: כן. הכוונה היא לבתי ספר אלה ולא לבי"ט של הרכוס הנטול.

היו"ר י. גורי: הצעתי היא, שהממסלה תעביר את הרכוס הזה לבעלותן של הרשויות המקומיות והן תדאגנה להחזקתו; כאילו זה היה רכוס שלהן. אולי אחת יכול לומר לנו מה היה המצב הממלכתי כאשר ממלכת המנדט השמידה רכוש זה לרשות הרשויות המקומיות, ואם הבנתינו היו בבעלותן של הרשויות המקומיות?

א. רוקח: החנוך הערבי היה מוחזק על ידי ממלכת המנדט ללא כל תשלום, ואלה הם בתי ספר בי"ט בירושלם, לוח, שכו, באר-שבע ויפו.

היו"ר י. גורי: ישנן שתי הצעות: הצעה אחת - להשאיר את המצב הקיים, היינו להמשיך לגבות שכר דירה; והצעה שניה - להעביר את הר ולי הזה לרשויות המקומיות, ודין רכוש זה יהיה כדין כל רכוש אחר של הרשויות המקומיות.

ה צ ב ל ה

נתקבלה ההצעה להעביר את הרכוש הזה (14 בי"ט) לרשות הרשויות המקומיות ולהמיל לניהן את החזקתו.

היו"ר י. גורי: ועתה אקרא בפניכם מכתבו של מנהל משרד החקלאות בדבר הכניסת סותסיה חדשים לעיבוד שטחי קרקע. (קורא את המכתב). במכתב זה נאמר שאין כל מניעה לשתף בוטני אחרים, אבל על שטחי קרקע אחרים.

המכתב השני שאנו רוצה להביא לידיעתכם, הוא מכתבו של מר החנוך בדבר גרסום הוצעות ל מינהל החברה בעתונות. (קורא את המכתב).

המכתב השלישי הוא מכתבו של מר גזר על הנדקיי נגרסו לו בנסח מבצע טיני, (קורא את המכתב).

במידה שהדבר נוגע להרנונה, הרי זה ענין של תקנות.
מכל מקור, אנו יכולים להעביר מכתב זה לשר האוצר.

ג. בדר: אני חושב שאיננו יכולים להסדיר את הענין על ידי הגבות
המכתב לשר האוצר, אני חושב שעלינו לבדוק מחדש את
חוק הרנונה, לאור הנסיון של מבצע סיני, ולחפש מוצא לעתיד.

לדעתי, יש לתת למשק גזר הלוואה מתאימה לזמן ארוך
וברבית נמוכה מתקציב הפיתוח. זהו בדיוק מה שיטביע את רצוננו.

יחד עם זאת אני סבור, שעלינו לקבל אינפורמציה על
נזקיה אחרים שצבאנו בשעת מבצע סיני.

היו"ר י. גורי: ברצוני לומר שלא התכוונתי להעביר את המכתב לשר האוצר
סתם כך; כוונתי הייתה לומר שאיננו יכולים להחליט
בחוק הארנונה, ואנו סבורים כי במקרה זה יש למצוא פתרון אחר כדי להקל
על המשק ולסייע לו בשיקומו. במידה שישנם מקרים נוספים שנוזקו, צריך
לנהוג לגביהם באותה צורה.

י. אפרתי: אני חושב שמקרה מסך גזר הוא כמעט מקרה בודד. לדעתי
זה צריך להיות חלק מהוצאות מבצע סיני, והייתי מציע
לפנות למשרד הבטחון שיבחן את הדבר ויחווה דעתו.

היו"ר י. גורי: אני אפנה את המכתב לשר הבטחון ולשר האוצר.

ש. דיין: אני תומך בהצעתו של מר בדר לבדוק מחדש כל ענין
הארנונה. החקלאים ותועבי הספר טובלים מאד מהארנונה.
מצב החקלאים בכל רחבי הארץ אינו יכול לעמוד בתשלומים אלה. אני ממליץ
אפוא על בדיקת הארנונה, ועד אז הייתי מבקש מהועדה שתמליץ בפני השלטונות
שימשיקו את הנגישות בחקלאים ובתושבי הספר.

היו"ר י. גורי: אתה מעורר בעיה. ואם אפילו נחשוב שצריך לבדוק מחדש
את ענין הארנונה, הבדיקה צריכה לבוא ביזמתה של ועדת
הכספים ולא ביזמת האוצר. ועדת הכספים יכולה לטול יזמה בענין זה. אני
מוכן להקיר ועדת משנה, ומוכן לבקש את מר דיין שירכז את הועדה. ואם
אתה תגיע לכלל מטקנה צריך לחקן פה ושם, תביא הצעות למליאת הועדה.

ש. דיין: אני מקבל זאת.

היו"ר י. גורי: אני פניתי ליועץ המספטי למטלה במכתב הבא - - -
(קורא את המכתב) וזוהי התשובה שקבלתי מהיועץ
המספטי - - - (קורא את התשובה).

אילו היה מדובר על הכנסה שכבר נתקבלה, לא היינו
פונים ליועץ המספטי. אצלנו לא נחשורה השאלה אם שר האוצר צריך לקבל
אשור למטרות לפני שתקבלת ההכנסה.

ח. כהן: אפילו אם שר האוצר קיבל אשור מוקדם למטרות שלהן
ישמשו ההכנסות לשרי התקבלו, אין זה פוסט אותו מלבוא
לועדת הכספים ולקבל אשור למטרות לאחר שההכנסות התקבלו. הוא צריך לבוא
לועדת הכספים לבקש אשור פעמיים.

בדרך כלל שר האוצר רשאי לקבוע את המטרות רק לאחר
שההכנסה מתקבלת. אז הוא צריך לבוא לועדת הכספים ולבקש אשורה רק פעם
אחת. אבל אם הוא רוצה לקבוע את המטרות לפני שההכנסה מתקבלת בפועל,
הוא צריך לבוא לועדת הכספים לבקש אשורה פעמיים, פעם לפני שהתקבלה ההכנסה,
ופעם לאחר שנתקבלה.

י. בדר:
אני אמרתי משהו על דעתי ביחס לחוות דעתו של היועץ
המטפטי, ומחוק יחס הכבוד שאני רוחש לו, אני רוצה
להגיד זאת בפניו. אני חושב לחוות דעתי כי לנה נכונה.

ההחלטה הראשונה של שר האוצר היא החלטה תקציבית.
ותקציב זה מותנה כמו שמותנה כל הוצאה לפני התוספת 3 של חוק התקציב.
בחוק התקציב כתוב, שעל תקציב הממשלה תחליט מועצת המדינה הזמנית; פירוט
הדבר הכנסות, לא וידה שלה, אלא הכנסות עצמה. החלטה על הוצאת כספים
למטרה מטויימת, זו החלטה תקציבית. נניח שאנו מקבלים החלטה כזאת. הטאלה
היא - מהו יחסה של הממשלה להחלטה זו. והאשור הראשון שלנו אינו מחייב לוח
אשור שני, כי שר גוף צבורי אינו יכול להתחייב שבעתיד יקבל החלטה מסוימת.

לכן, מחוק הערכה מלאה לטביון של היועץ המטפטי
לשלב את דעתה החוק עליה איננה מקרית, אלא היא באה בכדי למנוע מה שהאוצר
רוצה במקרה זה, אני חולק על חוות דעתו.

היו"ר י. גורי: האם רצונך לומר, שכל עוד ההכנסה איננה בקופה...

י. בדר:
ליננה שלושה שלביו שמבחינה כרוניולוגית יש להם סדר
קבוע: הטלב הראשון - נתקבלה ההכנסה. הטלב השני -
ניחן אשור מקודם. הטלב השלישי - שר האוצר מוציא את הכסף. אנו איננו
יכולים לענות סדר זה.

(חזתי כן דברי היו"ר - גורי - רטמה שב)

חיוור י. גורי:

עד ל-31.3.1957 בטעה 24,00 יסנה
ללגציה של הזלויות. בא חבר-הכנסת
בדר ואומר שזה כך רק אם הכסף נמצא בקופה. (י. בדר: כך כתוב).
אולם במידה שמדברים על זכויותיו של הפדלמנט הרי הדגש איננו על
כך אם ההכנסה נמצאת בקופה או לא, אלא הדגש הוא על המטרות.

אם אנו מקבלים את דעתו של חיועץ
המטפטי, הרי קביעת המטרות באופן מוגדר איננה מעניינת אותנו
כרגע. כאשר יבוא טר האוצר ויגיד שקיבל כספים אלה ואלה, בדון
אז על המטרות ועל ההיתר להשתמש בכספים אלה.

ה. כהן:

צדק חבר-הכנסת בדר אם הוא אומר שלפי
הטירוט הצלולי זה כך. אבל המחוקק
השתמש כאן בלשון עבר, לכן אני אומר שצריך להיות אישור פורמאלי
של ועדת הכספים לקביעת המטרות של טר האוצר לאחר שההכנסה נתקבלה.
אולם אינני יורד לעומק של ביקורתו של חבר-הכנסת בדר על החלק
הראשון של חוות דעתי. אין לך דבר קל מזה שטר האוצר יעקוף את
החוראה של סעיף 7. אולם אני רוצה שהוא יקים את החוק. הוא
יכול לעשות בהכנסה הנוטפת שתתקבל את אטר הוא רוצה על-ידי-זה.
שחוא קובע את המטרות, ומפני שבדעת חבר-הכנסת בדר אין ועדת
הכספים מוטמכת להגיד הן או לאו, הוא מעמיד את הוועדה בפני
עובדה מוגמרת ויכול להגיד שאת המטרות הוא קבע לפני שנתיים ועתה
אתם רוצים לסכל את כל הדברים הטובים - פירוט זה איננו סביר
ואיננו מתקבל על הדעת. לכן אני אומר שטר האוצר יחרוג מסמכותו
אם הוא יקבע את המטרות לשמן להכנסה שטרם נתקבלה.

צדק חבר-הכנסת בדר בזה שוועדת הכספים
באופן פורמאלי אינה קטורה בהחלטה קודמת שהחליטה והיא יכולה
היום לתת לטר האוצר את האישור או לא לתת. אולם ועדת הכספים
מורכבת מאנשים נבונים וטר האוצר יכול לסמוך על הוועדה שדבר כזה
לא יקרה.

המשך הדיון בחוק הריבית

חיוור י. גורי:

סעיף 6 - נתעוררה כאן שאלה: חברי
הוועדה רוצים להבחין בין עובדת
התלום לבין דרישה לתלום. כלומר, אין להעביט על דרישה לתלום
באותה מידה כמו על עצם קבלת סכומי הריבית שהיא בלתי חוקית. נגיד
חבנק קיבל את דעת הוועדה וסוכס סיבוא נוטח מתוקן.

ה. כהן:

ביקשתי את סבלנות ועדתך לטמוע אותי
מפני שטמעתני כאילו חברי הוועדה מאוחדים
בדעתם טבית-המטפס איננו הפזרוט הנכון ואיננו מטוגל לקבוע מהי
ריבית בלתי הוגנת כמטמעותה בטעיף 6. כלומר, אם לא נקבע
טער הריבית המכסימאלית, האט צריך לתת טעד לאדם שנדרס לטלם ריבית
בלתי הוגנת כזו, ואז יש לתת סמכות למלווי בריבית, או לפקידים
או לבתי עבות, על-כל-פנים לא לבית-המטפס. אם אמנט כך הטבה
הוועדה, אני בא לתבוע בתוקף רב את עלבונוט של בתי-המטפס.

מטפטיים נתקלים בטענה הזו יום-יום
טאט טיטו איננו מומחה בטטח מטויים איננו מטוגל לטפוט. למטל,
אט יש ענין עם רופאים, לא יתכן להביא טאלות רטואיות בפני
הטופטיים, אלא טלות רטואיות צריכות לטוא לידי הכרעה בפני רופאים.
כך הדבר לגבי הקלאים וכך הדבר לגבי מהנדסים החוטבים טיש להביא
את טענותיהם בפני אנטיים שמלאכתם בכך. האמת היא טאין לך דבר
מקצועי הרציני והמטובן ביותר בעולמם הניתן לבירור על חצד
האובייקטיבי הטוב ביותר מאטר על-ידי פרוצדורה טיפוטית.
וכל הדיבורים על מומחים טיכוליים לדון באיזו טאלה טוב יותר
מאטר בית-מטפס הט דיבורי טרק טנטמעים רק על-ידי אנטיים טאינט יודעים

ח. כחן:

מהם בתי-מספט. הסופטים שלנו אינם מטתטים בניהול המספט כל עיקר
אלא שומעים את טענות היריב האחד והאחר ומסתייעים בדעת מומחים
בכל הדברים הנוגעים לענין ולא לדברים שאינם נוגעים לענין. עלולים
לחעביר את הסופט מדרך הטלולה. אזי באים חוקא-בסטח זה טאין
כל קוטי לקבוע מהם דמי עמילות ואומרים טאין לטים אפון בבתי-מספט
עד כדי כך שהסופטים לא יוכלו לקבוע מהי ריבית הוגנת או בלתי הוגנת
וכאן נכוא ונגיד טכוסרט ותכונתם של הסופטים אינה מספקת. ומה באמת
לגבי מקרים על הסופט לחלית היכן מתחילה מחלת רוחו של האדם.
הנטיון מוכיח שתביעת עינו של הסופט אדיפה על כל מומחה, כי הוא
מסתייע במומחים מכל הצדדים.

נוסף לכך, על החלטתו של הסופט אפשר
לערער בפני בית-הדין העליון. עתה החליטה ועדת החוקה, חוק
ומספט סיחיה בית-דין עליון טבעליון במקרים המטובכים ביותר. לכן
אני אומר שתעשו סגיאח פאטלית אט תמחקו את טעיף 6, א תוציאו
את עניניו של טעיף 6 מבתי-מספט עד כדי כך טאינני יודע מה תהיה
חובתי להגיב על כך. טלילת סמכות מבית-מספט זהו ענין קונסטטוציוני
חמור ביותר עד כדי כך טאייעץ למטלה לקחת את כל החוק חזרה.

כידוע לכם, לנגיד הבנק היתה הסמכות
לקבוע את טער הריבית והוא לא השתמט בסמכות זו. עתה מסמיך החוק
את טר האוצר לקבוע את טער הריבית ונגיח, כי גט הוא לא ישתמט
בסמכות זו. האם הנכט רוצים להטאיר את ענין הריבית הפקר. מוכרחת
להיות אינסטנציה טיפוטית טצריכה לתת טעד במקרה של עיוות הדין. הן
זהו חוק טיעמוד לעולמי עד יותר מאטר כל האווים העלולים לצמוח לפי
חוק זה נצריכה להיות סמכות שתוכל להקל את המעמסה על הלורים טבדרט
במצב של חוסר כסף. לטלט ריבית, אשר בכל הנסיבות היא אינה הוגנת.

בהצעה הקודמת של טטרד המספטים סלצערי
לא נתקבלה במטלה הכנסתי לסעיף זה הנחיות מיוחדות לבתי-
מספט לפי מה הט יקבעו מהי ריבית בלתי הוגנת ואמרת, כי יש להתחטב
בטענות הטוק ועט הנסיכות המיוחדות הבאות בפניהם. דבר זה נמחק
מפני שהוא מובן מאליו טבית-הסופט יתחטב בטענות הטוק. אבל אם
זה מרגיע אתכם, אין לי כל התנגדות להכניט הנחיות אלה. אבל מכאן
ועד לטילת הסמכות מבית-מספט בכלל עדיין רובצת תהום.

אטר לטאלות טעורר היוטב-ראט, טדי הן
נטאלו מתוך הנחה שהסעיף הזה בעיקרו יטאר בחוק. אממט אינני חסיד
גיוול של ההצעה שהלווה יחנה מפירות העביטה של הלווה. המטלה
החליטה על כך מפני שחטבה טזה יעודד את הלווה לבוא לבית-מספט -
אני תומך בטיקול זה רק מבחינה מעטית. אנו ראינו את הדברים לגבי
ענין דמי-מפתח ואף אחד לא השתמט בזכותו לבוא לבית-מספט. אני
חוטב טחחוק איננו מוטרי, גם אט ההנחה נכונה. אבל אין לי כל
הוכחה טדבר זה יעודד את הלווה לבוא לבית-מספט, עד כדי כך טאני
הייתי מפקט בחידוש ההוראה הזו. אולט, לא צריך למנוע את ההכנסה
הזו מהאוצר.

אטר לטעיף 5 - אהריבית טאדט פלוני
טילט או התחייב ונדרט לטלט. " - זוהי רק טאלה של ניסוח.
אנו רצינו למנוע כאן שהוא צריך לבוא ולטים את הכסף על הטולחן
ואחר-כך יותר לו לערער.

היורר י. גורי: לא טביתי את הנקודה הראטונה עליה עמד
היועץ המספטי מתוך הנחה שהדברים הגיעו
לידיעתך על-ידי דוקטור קטרונ. אולט אינו לא הטיל טפק בכוסרט של
בתי-מספט לטפל בטאלה דוק אלא נממך טט לא כוטי לרית לשחרר מת בתי-
מספט מהטיפול בטאלה זו.

ד. תורוביץ:

יורטח לי לחלוק על דעתו של היועץ המטפטי. לא התעורר כל ספק ביחס לכותרת של בתי-המטפט לפסוק בבעיות טובות. אבל על ענין סער הריבית מתנהל ויכוח זה אלפי שנה אם יש בכלל דבר כזה כמו סער הריבית הוגן ואם אפשר לקבוע זאת. ארטה לעצמי להביע דעה אפיקורסית: איננו חושב שיטנו איזה שהוא קנה מידה מהי ריבית הוגנת. לדעתי, משהינה כלכלית יכולה להיות דעה טריבית הוגנת היא זו הנקבעת על-ידי הצע וביקוט. המוטג הזה של קנה מידה מוטרי איננו קיים ועובדה היא סברוב ארצות העולט אין דבר כזה. יטנו טט חוק אחר בקטר לכך טאט הדגרים נעטים טלא בהתאט לחוק ויט ניצול האדם הליוה. אבל טער הריבית הנקבע בטוק נחטב להוגן. דבר זה קיים באנגליה, בצרפת ובארצות הסקנדינביות. הדת היהודית חושבת כל ריבית לבלתי הוגנת. אבל, למטל, לו היינו קובעים את סער הריבית בטנת 1936 היינו אומרים ט-10% זוהי ריבית בלתי הוגנת ועתה היא הוגנת. האט קריטריון מוטרי תלוי ב-20 שנה? הטופט יכול לטפוט כשיטונ סיבות אובייקטיביות. אבל יטנה רק פוליסים. לפי דברי היועץ המטפטי מיותרת הסנסת, טל למה קובעת הכנסת חוקים. כלומר, כאן היועץ המטפטי מטטטט את ההבדל בין הרטות המטפטית לבין הרטות המחוקקת. כי זה אטר יטנו בטער הריבית הוא פוליסים ולא ענין של סיבות אובייקטיביות. הפוליסים קובעת מה טוב בתקופה זו וזו למדינה - זאת קובעים המוסדות הפולייטיים ולא יכולה לעטות זאת הרטות המטפטית.

אם יטנה פוליסים נטאלת הטאלה אט יט לקבוע את הדברים על-ידי הרטות המטפטית מפני טזה מכניס אי-יציבות ואי-בטחון. לכן, מאחר ודעתי היא, כי קביעת טער הריבית זהו ענין פאר אקסלנס טל פוליסים ולא קריטריון אובייקטיבי, הרי אט כבר עוטים זאת, יט לעטות זאת עם הנחיות ולא בלעדיהן.

אני יודע, כי לענין זה אין ערך פעטל גדול מפני טידוע לי טטר האוצר עומד להוציא צו ואז-המצב בטוק הכספיים יהיה כזה טלא יהיה צורך בכך.

א. הרצפלד:

נדמה לי, כי הכיוון שלנו הוא כזה טצריכות להיות הנחיות ואין פה כלל חילוקי דעות טאין צורך למחוק את הטעיף, אלא לתת הנחיות מוגדרות טילקבעו בצו או בצורה אחרת.

אולט אטר לטעיף הטני לגבי הענין לסי ניתן התטלום - האט כאן לא יכול להיות כקו מנחה טהלווה לא יכול להנות מהטכום יותר מאטר להטיב את אבדתו?

ז. סוזאייב:

לדעתי, צודקים גט נגיד הבנק וגט היועץ המטפטי. צדק היועץ המטפטי טעמד על זכותו טל בית-המטפט, כי אין לך דבר בעולט טבית-המטפט אינו יכול לפטוק בו, ועל-כן הוא יכול לפטוק גט בעניני כלכלה.

צדק גט נגיד הבנק בטענותיו, כי לדעתי יט לעטות כאן הבחנה מטויימת. טוב היה לו היו קובעים מראט מהי ריבית מופרזת. אבל אינני מטכיים טאזרחי המדינה יעטו טרנזסקציות טובות וכעבור מטפר טנים יכואו ויגידו להט טהט עטו דברים בניגוד לחוק. כך הט שני הדברים בהתאט לטעיף 6 ולדעתי יט לקבוע את הדברים מראט על-מנת טאזרחי המדינה ידעו מה מותר להט לעטות ומה אטור לעטות. אבל להטאיר זאת כרגע מבלי לקבוע את הדברים - ואני מטטרף לדבריו טל נגיד הבנק - ולהטיל אחר-כך קנסות כה חסורים, לדעתי, אטור למחוקק להכטיל את האזרחים. אבל אינני אומר את הדברים מתוך פגיעה ככת-המטפט. לכן אני אומר יט לקבוע את טער הריבית מראט ולהוציא לגמרי את הטעיף הזה.

י. סעיף:

מהו בכלל היטוד המוסרי לסעיף 26 מהן המטיבות בהן טר האוצר או הממשלה הקובעים שוליסים לא ירצו להשתמש בחוק הזה בטעם שהחוקקים אומרים שהמצב כארץ הוא כזה שצריך לקבוע את הדברים? צריך שיהיה מי שיקבע בטביל הציבור המלווה מפני שאין להם כל אינליקאטור מה גובה הריבית החוקית. האם אני יכול לדעת מראש מה יפסוק סופט בעוד שבניינים, נביח, מהי ריבית הוגנת היוס?

נוסף לכך, בא סעיף 7 ואומר שנוסף על הקנס שיהיה צורך לטלם פי 5, אפטר גם להעביט, כי ריבית מופרזת היא למעטה זו שנקבעה על-ידי הצו. אז יכול הנתבע לטעון שלאחר סלוקחים ממנו פי 5, לוקחים אותו גם לביית-סוחר?

י. בדר:

הבעיה היא שאני צריך להטביר מראש מהו קנה המידה, אולם לפי טעיה זה קנה המידה איננו ברור. לדעתי, חלקו הראשון של הסעיף - "אינה הוגנת" - יש בו ריח אובייקטיבי. אבל הוא מטאיר למלווה רווח בלתי סביר וזהו דבר סובייקטיבי. לכן אני חושב שהגיטה הנכונה לסעיף זה תהיה אם אנו נכניס את כל העניין למסגרת סובייקטיבית גרידה והדגט יהיה לא על המלווה אלא על הלווה - בסטה זה יש לנו נסיון מחחוק הפלילי ואפטר להכניס כאן טעיה מיוחד לכך.

לכן, לדעתי, יש להכניס כאן נתונים אובייקטיביים ואז יתקבל הסעיף גם על דעתו של נגיד הבנק.

ד. הורוכיך:

אני בוודאי רחוק מלזלזל בסמכותו ובכוסר פעולתו של בית-המספט. אולם, לדוגמה, היה כאן סנטור דאגלס מאמיקה ואמר שטם נקבע סער הריבית לפי סער נכידן מטנה של הבנק המרכזי. עתה הוא, למשל, קבע סער ריבית גבוה מחטט אינפלציה. כלומר, אין כאן שום קריטריון אובייקטיבי לטירוי מטקל. אולם לפי הטאוריה של הסעיף הזה צריך לבטל את סער נכידן מטנה של הריבית, כי הוא רק קובע את הדבר הזה ולסים במקומו את בית-המספט. באמריקה קבע הבנק המרכזי את סער הריבית בסנת 1933 לכזו וכזו ובטנת 1956 לגבוהה פי כמה מפני שכיום יש תעסוקה מלאה שט ואם תהיה ריבית נמוכה יש חייט לאינפלציה, כלומר, חכסף יעורר פעילות וזה יב יא לידי אינפלציה; ואז היתה חוסר תעסוקה ורצו להפעיל את חמטק בכסף זול - זהו דבר טיפוסי לחוסר קביעות, אבל לפי טעיה זה צריך יהיה לבטל את הכנסת, כי היא קובעת פוליסים והמספט קובע אינטרפרטציה של החוק.

טעיה 6 נותן סמכות אם במקרה פרצדנטלי

יקבעו את הדברים, אם אין צו בית-המספט יקבע את הסער, אבל הוא איננו יודע מה לרצות בטט המדינה. אין כאן עניין של צדק. זהו דבר חסר צבע מוסרי. בכל בנק מרכזי בעולם נקבע סער הריבית על-ידי סער נכיון מטנה. באמריקה מטנים את הסער כל מספר חדסים. כאן יש עניין מה רוצים ולא אם סיטהו באופן אובייקטיבי צודק. אולם אני מסכים לכך אם להגביל את היחסים שבין מלווים ללווים. אך קביעת סער הריבית הכללי - אני חושב שאין זה עניין לטיפוט אובייקטיבי אלא סובייקטיבי.

א. אלטמן:

מכל הדברים שנשמעו בראה טייט לסלוח חזרה את החוק, כי אין אפשרות לקבוע דבר, הן לא בחוקים פותרים טאלות כה חסובות, לכן, אינני חושב שנוכל לפתור את הטאלה.

ה. יוהר י. גורי:

אני מבקש טאל לפרטו את דברי כאימפליקציה להחזיר את החוק למטלה. אבל אני רוצה לדעת מה רוצה מאתנו הממשלה. על הוועדה לדעת זאת, כי עליה להכין את החוק לקריאה שניה וטליטית. אין להניח שהחוק הוכא ולא ישתמש בו; ואם ישתמש בו מדוע להכניס סעיף כזה והוא בבחינת מכסול לפני עיוור. אזי אני טואל את נגיד הבנק, אם אני מקבל את דעתו סזחו ענין טל עוליסל וקביעת המדיניות היא ענין לבנק המרכזי ולממשלה ולא לטופטים, אבל אם לא יהא כאן תהליך מטפטי, מי יטוק?

ד. הורוביץ:

אם זהו ענין טל מדיניות, הרי יט להטאיר זאת לטוק. הוועדה המיילית ביקטה למטור שהיא החליטה פה אחד טלא להכניס את הסעיף הזה בגלל אי-יציבותו ואי-בטחונו ומפני טידוע טטר האוצר יוציא צו. הוחלט לכתוב כאן ארטאי להוציא צו, כי יכול להיות מצב שהצו מיותר, אבל החוק קיים עטרות בטנים. כל חברי ועדת הטריט לעניני כלכלה ווטבים מיש להוציא צו כזה. גט אני תומך בחוק כדי לתת לו טנסה.

ה. יוהר י. גורי:

אני נוטה לחטוב סעיף 6 מיותר ואפטר להסתפק בסעיף 5, אם כי אינני אומר שהוא צריך להטאר כמות שהוצא. אם טר האוצר ונגיד הבנק לא הטמטטו בטמכות טניתנה להם פירוט הדבר טלא היו להם נימוקים מטפטיים לכך. אם כן הדבר צריך להטאיר פתח להתפתחות.

ח. כהן:

אני חוטב טגט נגיד הבנק וגם חברי-הכנסת סוזאייב וטפיר לא הבינו אותי. אינני מתנגד טהטמכות שהצענו לבתי-המטפט וטטטור למיטחו אחר.

קריאות:

לא לזה היתה הכוונה.

ח. כהן:

הדבר הטני - אני מוכן להייד כפי טאמר היועב-ר גט שהצו ייעטו כאטר הענין יבטיל. אולם טעות היא לחטוב טעל-ידי-זה טניתן לבית-המטפט לקבוע כמקרה טטויים מהי רימת הוגנת ומהי ריבית בלתי הוגנת, או מיהו העוטק ומיהו איננו העוטק בהפוך את בית-המטפט למחוקק. היל טי טניית בליבית יניע טניית ריבית בלתי הוגנת ולא יכול להיות כאן ספק בעיני אף אחד. דבר כזה טעין תיקון והוא יבוא לידי כך אם טר האוצר יוציא את הצו.

אבל לפי החוק הקיים במדינה - אולי יזכור חבר-הכנסת טפיר עוד בתקופת היותו בממשלה התעוררה טאלה בממשלה מהי עבירה פלילית לגבי אדם שהצה למכור חפץ ברוח טלדעת בית-המטפט היה רווח בלתי טביר. עתה יבוא נגיד הבנק ויאמר שהרווח טל אדם סמכר וטיכול להרוויח על-ידי מכירת החפץ הוא ענין טל מדיניות טל מטרד מסחר ותעטזה טצריך לקבוע את המחירים. אבל זה יכול בית-מטפט לעטות. תוך תקופת יודיקטורה טל טנים אחדות התגטבה דעה מהו רווח בלתי טביר, אפילו לפי סעיף 6 המוצע אין טער הריבית ענין למחוקק, אלא בית-המטפט יכול לתת טעד ללווה מפני כלל המלווים, כלומר, טעד אינדיבידואלי טוכהק, וכינו לנין מצב התחיקה ולא כלום. מטקנות מטפט-דין יכולות להיות טיודיקטורה טל טנים אחדות.

ה. יוהר י. גורי:

אותם חברי הוועדה שהיו להם נימוקים טבירים להטאיר את סעיף 6 אמרו שהכוונה היא לא למדיניות טל קביעת טער הריבית. אבל הנימוק אינו עולה בקנה אחד עם הכוונה.

ח. כהן:

אזי זוהי הכוונה.

י. טעיר:
אשר לסעיף 8 - יטנע מקרים טצריך לקבל עדות יחיד. כאטר אני יודע טאני טולח אדט למאטר עולם או למרות יט בכל זאת טרפורי טצפון. אמל כאטר אני יודע טאני אהנה מזה ואי-אפטר להוכיח טטיקרת. האט בפרקטיקה המטפטית אין דבר זה חורג מהמסגרת?

ח. כהן:
בכל עיסקה טל ריבית מותר להוכיח את התביעה בעדות טל עד יחיד. היום הוא איננו צריך לטלם את הריבית המופרזת. אבל עצם הענין דורט זאת, כי אחרת זו תהיה אות מתה. זאת לא אומרת טעדות טל עד יחיד מחייבת את המטפט, אלא הוא כפוף לחקירת טתי וערב טתפקידה לגלות מטקרים.

י. טפיר:
אשר לסעיף 9 - כאטר אדם לווה בטף לתקופה טל למעלה מטנתיים ובא אליו מלווה פרטי ואומר לו טאיננו רוצה בענין ההצמדה. בא טלווה וטסתדר אתו - והריבית היא לפי החוק - ואומר, כי מאחר ואצלו אין ענין ההצמדה ועוטה עם הלווה חטכט טל בלווה ואומר לו טהוא מטכיים לטלם טכונט מטויים והמלווה לוקח את הטיכון טל תהצמדה אם תהיה או לא תהיה, בטח זה בלתי חוקי?

ח. כהן:
אט תוכל להוכיח זאת בכתב אזי הענין בא תחת טעיף 9.

הינור י. גורי:
טרם טאנו מטוימים את היטיבה אני רוצה לטלווה ברכה למבקר ההדינה טנתמנה לקדנציה נוספת. אני ייצגתי את ועדת הכספים בטכט טנערך לכבודו. כן אני רוצה לאחל החלמה בטם הוועדה לחבר הוועדה טטוככ. בבית-החולים, חבר-הכנסת אריה בהיר.

היטיבה ננעלה בטעה 12.50.